

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
Četr strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Ko leto tone ...

Ko gre leto v zaton, se zaključujejo računi ter delajo bilance, ki izkazujejo ali izgubo ali dobiček. Iz njih se torej da razbrati gospodarsko stanje ne samo posameznikov, marveč tudi celih slojev in stanov. Bilance kmetov v naši državi — to velja več ali manj tudi za druge države — izkazujejo velik deficit. Trudi in muči se, gara in skrbi, kar pa pridelava, prodaja od meseca do meseca v večje brezcenje. Ni nobenega normalnega razmerja med nizkimi cenami kmetijskih pridelkov in med primerno visokimi cenami raznih potrebščin, ki jih mora kupovati, in visokimi javnimi dajatvami. Tako se kmetu vedno bolj udirajo tla pod nogami, njegovo gospodarsko stanje se slabša iz leta v leto.

Ni to razveseljiva bilanca za nikogar: ne za kmeta, ne za druge stanovce, ki so na kmeta navezani, ne za državo, ki ji je trden temelj zdrav in krepak kmetijski stan. Tudi obrtnik preživlja težke čase, kriza tudi njega neusmiljeno davi in tlači, da komaj diha. Posamezne eksistence propadajo in z njimi se začinja tudi stan sam majati in šibiti pod težko pezo gospodarske in finančne krize. Siromak, in to velik siromak je delavec, ki ne poseduje drugega kot krepke roke in delovno moč. Toda dela ni, in kar se ga dobi, je nestalno in slabo plačano. In vendar se vsi ti mali ljudje: kmet, obrtnik, delavec, tepejo z življenjem in ne obupajo. Niso še vrgli puške v koruzo, vsak dan iznova prejemajo na svoje rame težki življenjski boj ter gledajo z optimizmom v bodočnost.

Bilanca političnega razvoja v tem letu izkazuje v naši državi zadovoljivejši rezultat. JNS, ta zakleta nasprotnica ljudskih svoboščin in interesov, se je morala umakniti s politične pozornice ter bila vržena med staro šaro. Da je nikdar ni bilo! Prava nesreča je bila za našo državo. S svojo nesposobnostjo in zlohotnostjo je zakrivila, da se je gospodarska in finančna kriza v naši državi razvila v take dimenzije, kakršne bi ne bile potrebne. Slabo dedščino je prevzela dr. Stojadinovič-Koroščeva vlada, ki je stala pred razvalinami na vseh področjih javnega življenja, zlasti v gospodarstvu in politiki. Politično ravsulo je vlada takoj začela odstranjevati ter graditi nov red, osnovan na brezpogojnem spoštovanju zakonov, ki omogočujeta državljanom uživanje svoboščin in pravic. Pripravljajo se tla resnični demokraciji, ki je

edina sposobna pravilno rešiti pereče vprašanje notranje ureditve države, ki bo zadovoljila ne samo Srbe, marveč tudi Slovence in Hrvate. Upamo ter se trdno nadejamo, da bo vlada pokazala isto dobro voljo, razboritost in sposobnost za rešitev težkih gospodarskih in finančnih vprašanj, da se bodo začele celiti gospodarske rane, ki na njih krvavijo posamezniki in sloji, zlasti naš kmetijski stan.

Ako obrnemo pogled preko mej naše države v širni svet, ne bi mogli reči, da je mednarodna bilanca ugodna. Ko grmijo topovi na bojiščih, je to dokaz, da ni mednarodne vzajemnosti in skladnosti, ki je predpogoj za ohranitev miru. Mir je bil v Evropi že prejšnja leta ogrožen. Čehoslovaški zunanji minister, sedanji predsednik države, dr. Beneš je označil zadnji dve leti kot kritično dobo za vprašanje miru. Voditelj italijanskega fašizma je opredelil leto 1932 kot nevarno. Da že takrat ni prišlo do zloma miru, je najbrž razlog v tem, ker vojne priprave še niso bile dovršene. Ko pa se je to zgodilo, je prišlo do vojne med Abesinijo in Italijo. S stališča krščanstva pa tudi s stališča

človečanstva in kulture je obžalovati vsako vojno. Kakor ni pretep med posamezniki pravilna obramba pravice, tako tudi ne pretep med narodi, ki se vrši v obliki vojne. Komaj je preteklo 17 let, odkar je bila končana svetovna morija, že je v Afriki izbruhnila druga, da se izpolnijo kolonialne »težnje« evropskih držav. Kaj pa če se slične težnje nasproti manjšim državam zbudijo tudi v Evropi? In kaj če na daljnem vzhodu Japonci v zasledovanju svojih »pravičnih teženj« proti Kitajski zanetijo požar? Taka razmišljanja dokazujejo, da so na mednarodnem nebu zbrani temni oblaki. Stopamo pa preko praga novega leta v trdni nadi, da bo prelivanje krvi v Abesiniji kmalu končano ter da bo kmalu dosežen, kakor je rekel sveti Oče, mir pravice, resnice in ljubezni do bližnjega. Naj bi se pa tudi, kar se tiče ohranitve miru v Evropi, nikdar ne pozabile besede francoskega maršala Joffre-a, ki jih je rekel ob koncu svetovne vojne v francoski akademiji: »Nikdar naj bi se ne pozabilo, da morejo majhni in slabi na svetu le takrat živeti v svobodi, če so veliki in močni vedno pripravljeni, da postavijo svojo oblast in moč v službo pravice!«

Srečno in veselo Novo leto 1936

želita cenj. naročnikom in čitateljem

uredništvo in uprava „Slov. gospodarja“

Za enkrat ustavljeno opeharjenje Abesincev. Zadnjič smo poročali, kako se je mudil angleški zunanji minister v Parizu. Cilj njegovega obiska je bil: mir med Italijo in Abesinijo na račun slednje. Zastopnika Francije in Anglije sta izdelala mirovni načrt, po katerem bi dobili Italijani od Abesinije mnogo več, nego so zasedli in sploh zahtevajo. S takimle mirovnim načrtom so hoteli nastopiti Angleži in Francozi v Ženevi. Predno sta se upala angleški zunanji minister in francoski ministrski predsednik Laval pred Društvo narodov, sta razložila svoje mirovne pogoje pred zbornicama v Parizu in Londonu, kjer so pa bili drugega mnenja. Celotna javnost je

obsodila, da bi bili Abesinci, ki so do sledj zmagovali, opeharjeni in bi zgubili skoro polovico svoje države. Ko je videl angleški zunanji minister, da je francosko-angleški mirovni predlog mesto na odobravanje zadel na odpor, je podal ostavko. Tudi Francozu Lavalu so se majala tla in njegovo stališče je zelo omajano. — V času, ko so hoteli Francozi in Angleži razdeliti abesinsko medvedjo kožo, so Abesinci izvojevali par sijajnih zmag. Na severu so prekoračili reko Takazo in ogrožajo italijansko desno krilo. Zadnja poročila z bojišča so trdila, da so abesinske čete na severu blizu mesta Aksum in v okolici mesta Makale. Abesinski cesar se je podal na severno bojišče, kar je znak, da se hočejo Abesinci resno lotiti napada. Manjše uspehe so dosegli Abesinci tudi na jugu, kjer se Italijani niti ne upajo na spregled. V ožigled takim uspehom se je posta-

vila celotna javnost na stran Abesincev in zaenkrat je propadel mirovni predlog, kakor sta ga bila skovala v Parizu Francoz Laval in odstopil angleški zunanji minister.

Kaj pa Mussolini? Vsakdo bi pričakoval, da se bo Mussolini oklenil z obema rokama francosko-angleškega mirovnega načrta, a je baš nasprotno istinal Mussolini je v svojih govorih v času, ko so mu ponujali Angleži in Francozi polovico Abesinije, ozmerjal prve s hinavci, Franciji pa je očital nehvaležnost. Ponašal se je, da bo Italija v boju za pravično stvar v Abesiniji tudi gospodarsko vzdržala. S svojim bahavim nastopom je zapravil Mussolini še ono trohico naklonjenosti pri sosedih, katero je užival kljub vojni z Abesinijo. Tudi v velikem fašisti-

čnem svetu ima Mussolini od dne do dne več nasprotnikov.

Ali bodo poostrili sankcije napram Italiji? 12. december je bil določen kot začetek poostritve kazenskih odredb proti Italiji. V poostritev sankcij spada predvsem prepoved uvoza petroleja v Italijo. Ravno v času, ko bi bilo moralo razglasiti Društvo narodov zaporo petroleja, sta priromala francoski ministrski predsednik Laval in angleški zunanji minister Hoare s ponesrečenim mirovnim načrtom. Glede poostritve sankcij je prišlo v Ženevi do zastoja, ker je bilo omajano stališče francoske in angleške vlade. Sedaj, ko je propadel omenjeni mirovni predlog, bo Anglija sigurno zahtevala izvedbo nadaljnjih kazenskih odredb.

coski misijonarji in usmiljene sestre sv. Vincenca Pavelskega. Njihovemu delovanju vlada ne dela nobenih ovir. Neka usmiljenka je nedavno pisala svoji vrhovni prednici pismo, ki jo v njem zagotavlja, da se ji ni treba za usmiljene sestre nič bati. Obenem poroča ta sestra o živahnem kretanju vojakov v glavnem mestu Addis Abebi. Ljudje prihajajo v to mesto trumoma. Tukaj dobijo orožje in strelivo in druge potrebščine. Potem odpotujejo na bojišče, njihovi poglavarji jezdijo mezege. Abesinci so imenitni pešci. Iz Addis Abebe do italijanske Eritreje je 650 km, Abesinci prepotujejo to dolgo pot v 14 dnevih. Potujejo bosonogi. Ker je pokrajina v nekaterih delih zelo gorata, se morajo vzpenjati na višine 2000 do 3000 m brez vsake poti, z brega navzdol in zopet navzgor. To vse prenesejo brez težav. Ti ljudje niso nikjer pokazali kakšne sovražnosti proti katoliškim misijonom, ki jim je cesar Haile Selassie jako naklonjen.

Boljševiki — nepoboljšivi brezbožniki. Ruski boljševiki so s svojim komunizmom upropastili ruski narod ter ga treščili v brezno bede in pomanjkanja. Niti jim ne pride na misel, da bi odpomogli ljudski bedi. Razvoj gre vedno nižje in vedno globlje, samo da se izpolni program, načrtan od nemškega židovskega pisatelja Marksa. V tem so torej boljševiki dosledni: za ljudstvo ne morejo in nečejo storiti ničesar. Nudijo pa mu kot nadomestilo nekaj, kar bi naj odvrnilo splošno pozornost od vseobčne bede, to je boj zoper Boga in vero. In tudi v tem so dosledni. Z vprav peklenkim sovraštvom hočejo iztrebiti iz Rusije vsak verski pojav. Radi tega so jim poseben trn v peti cerkve. Izdali so novo odredbo, po kateri je od 1. decembra naprej strogo prepovedano graditi v Rusiji kakšno cerkev ali kapelico. In da bi s cerkvami in kapelcami počasi izginili tudi duhovniki, so izdali tudi ukaz, da se ne smejo zidati šole za vzgojo duhovskega naraščaja. V vseh javnih knjižnicah in čitalnicah ne sme biti nobene knjige verskega značaja. Tak je boljševizem povsod: ljudstvo prezira, vero zatira.

Poapnjenje žil

in starostna onemoglost ima svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Velede tega je dolžnost, čistiti prebavne organe, tako kakor moramo čistiti vsak stroj, če hočemo, da redno deluje.

In če nastopijo motnje, kakor pomanjkanje teka, nerazpokoženje, zgaga, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, zaprtje — potem dobro prečistite telo s priznanim naravnim **PLANINKA-čajem BAHOVEC**, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrečno **PLANINKA-čaj BAHOVEC** za Din 20.— paket, ki vsebuje samo tedaj pravi **PLANINKA-čaj**, kadar je paket zaprt in plombiran ter nosi naslov:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Reg. S. br. 14.212, 10. VII. 1934, in Reg. S. br. 12.590, 20. VII. 1932.

Borba proti katoliški cerkvi v Nemčiji. Ta borba se vodi smotreno in z zlobno vztrajnostjo. Glavna tarča napadov je katoliška mladinska organizacija. Nedavno je njena centrala v Düsseldorfu »Mladinski dom« bila pozorišče najstrožje preiskave. Nenadoma se je pojavilo v domu 10 uradnikov državne tajne policije, ki so preiskali vso hišo, in ker niso nič obremenilnega našli, so odšli. Kmalu pa jih je prišlo 56, in da bi kaj storili, so aretirali 120 katoliških dečkov in deklic, ki so prišli kupovat misijonske marke. Seveda so jih morali čez nekaj ur pustiti na svobodo, ker niso nič po zakonu prepovedanega storili. Uradniki tajne državne policije so potem zaprli in uradno zapečatili »Mladinski dom« in sosedne zgradbe, v katerih so osrednja vodstva katoliških mladinskih organizacij ter uredništva katoliških mladinskih listov. Nemško-nacionalna svoboda! Obenem je bil konfisciran ves denar, ki je bil darovan za katoliške misijone v inozemstvu. Hkratu so zaprli podpredsednika škofijske katoliške mladeniške organizacije g. Jokoba Klemens. V njegovi sobi so našli poročilo, ki našteva vsa zla dejanja oblasti proti katoliški mladinski organizaciji ter za vsa dejanja navedena dokaze. To stvarno poročilo smatrajo narodno-socialistični mogotci kot veleizdajo, ki zahteva najstrožjo kazen. Kako postopajo sodišča zlasti proti katoliškim duhovnikom in redovnikom, dokazujejo strašne obsodbe v takozvanih deviznih prekrških, v katerih so bi-

le naložene ogromne kazni. Tudi izobesenje Kristusove zastave se smatra za zločin, ki se najstrožje kaznuje. Tako je bil obsojen župnik Muth v Rascheidu, ker je dal izobesiti na 30 m visokem drogu 8 m dolgo Kristusovo zastavo. Obsodba: 15 mesecev ječe. Z njim je tudi bilo obsojenih 25 kmetov. O teh rečeh nemški narodni socialisti v naši državi ne govorijo. Njihova usta so polna same hvale za hitlerizem.

Misijoni v Abesiniji. Njihovo delovanje je vsled vojne kajpada otežkočeno. Italijanski člani misijonov so kakor je razumljivo, vsi odpotovali. To vedo domačini in zato ne kažejo proti drugim misijonarjem in misijonarkam nobene sovražnosti. Ostali so v Abesiniji fran-

Osebnosti.

Smrt dveh starih in zaslužnih mož. Od Sv. Vida nad Valdekom poročajo: Pred kratkem sta umrla pri nas dva moža visoke starosti. Martin Čerejak v starosti 87 let, mož starega jekla, dobrega srca in globokoveren. Drugi mož, ki nam ga je vzela mrzla jesen, pa je Jurij Merhar. Umrl je v starosti 83 let. Bil je dolgoleten načelnik cerkvenega konkurenčnega odbora. Kot tak je dobro razumel svojo vlogo. Za njegovega načelovanja se je mnogo popravilo in pripravilo pri župni cerkvi in pri podružni cerkvi sv. Ruperta je skoraj na lastne stroške priskrbel nove orglje, le neki župljan mu je nekaj malega prispeval k novim orgljam. Pri župni cerkvi je pa prenovil zvonik. Ko je dobila

župna cerkev nove zvonove, je mnogo prispeval, zato so mu pa zvonovi kot znak hvaležnosti tako milo peli mrtvaško slovo. Z duhovniki je živel v najlepši slogi in ljubezni, vsled tega so ga tudi duhovniki visoko spoštovali. Užival je splošno med župljani ugled in spoštovanje. Dal Bog še več takih mož!

Nesreče.

Požari krog Rač. V Spodnji Gorici je napravil ogenj na gospodarskem poslopiju Franca Kovačiča 10.000 Din škode. V Trničah je uničil požar ostrešje na hiši posestnika Ivana Kalčiča. Zgorelo je tudi gospodarsko poslopije. Škoda znaša 30.000 Din.

Smrt pod drevesom. V gozdu Meka pri Gornji Bistrici v Prekmurju sta podirala brata Žaliga iz Črensovcev drevje. Izpodsekani hrast je obvisel na drevju. Brata sta prežagala drevo na dvoje, da bi ga oprostila ovir. Prežaga-